

# UJVIDÉKI HIRLAP.

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU LAP.

Megjelenik minden SZERDÁN és SZOMBATON.

Előfizetés: egész évre 12 K., félévre 6 K.,  
negyedévre 3 K.

Egyes szám kapható a kiadóhivatalban.

Felelős szerkesztő:

dr. Nemes Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet tér 6-ik sz.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Hirdetések díjszabály szerint.

## A váltóláz.

A belügyminiszteri szürke házból csodálatos rendelet látott napvilágot: rendelet, amely a magyar nép mindennapos betegségével, a hideglelással foglalkozik. A rendelet ugyan váltólázról beszél, de — nomen est omen — talán okosabb, ha megmaradunk amellett a megjelölés mellett, amelyet a magyar nép országosan ismer. S egyben azt is elárulhatjuk, hogy miért tartjuk a rendeletet csodálatosnak. Azért, mert váratlanul jelent meg. Ánkétek, hírlapi közlések nem előzték meg. Nagy nevű, szaktudósok nem rágódtak rajta. A belügyminiszter, aki úgy látszik, újságolvasó ember, értesül, hogy a szunyogcsipés hideglelést okoz, siet rendeletben felvilágosítani a népet erről a felfedezésről és siet utasítást adni a hatóságoknak, hogy tanítsák ki az egyszerű embert, hogyan védekezék — a szunyogcsipés ellen.

Hát nem eléggé csodálatos dolog ez? A legfelsőbb hatalmi fórum, a maga sokszoros gondjai közepett felesleg egy új ideát, hogy beplántálja a népbe. Meglesz-e a kívánt eredménye? Hatóságaink megértik-e ebből, hogy mi az egyik legfőbb kötelességük? Mert szükségünk lenne immár, hogy a közhatóságok is rájöjjenek arra, amire most a belügyminiszter, hogy a magyar nép közegészségügye az ő kezükbe van letéve

Beteges közállapotainkban a leggazdátlanabb jószág: a közegészségügy gondozása és ellenőrzése. Nem akarunk statisztikai adatokkal dobálózni, de nem zárkozhatunk el annak beismerése előtt, hogy Magyarország közegészségügyi viszonyai fölöttébb szomorúak. Hogy orvost órajárásnyira nem talál a beteg; hogy tehetős nagyközségek, jómódu városok közokórházak nélkül szűkölködnek; hogy a betegápolási pótlódó kivételén és behajtásán kívül az állami beavatkozást szerte az országban alig láthatjuk; elmebetegünket pinczébe kell zárva tartani; a ragályos betegek elkülönítetlen fekszenek a hatósági közömbösség miatt a család többi tagjával: mindez nem új dolog.

Az állategészségügyet — külső kényszer következtében — rendeztük, ugyanahogy, de a nép százazreinek egészségügye ma is gondozatlan. S mint minden téren, itt is az alap hiányzik.

Népoktatásunk folytonos rendezése közben még mindig nem látták be az intéző körök, hogy a népiskola az, amelyből az országos közegészségügy általános megjavításának kiindulnia kell. Hiába a kételkedők gunyosolnya: már megint a népiskola! Igen, megint és újra, százszor újra csak a népiskola.

Az egyszerű nép minden tudományát a népiskolában szerzi. S ha a falusi tani-

tóban meg van az a képesség, hogy a keze alá került nép fiába egész élettartamra való tudományt tud becsöpögtetni az írás és olvasás köréből, akkor alkalmasint arra is képessége lesz — amint-hogy van is — hogy a nép fiát a közegészség és köztisztaság elemi követeléseire kitanítsa.

A fővárosi sok iskolát látott ember alig érti meg, hogy a falusi népnek mi minden támogatásra van szüksége. Szerető, gyöngéd szívű anyai érzés kell a népnevelésére. Az a körültekintő, előrelátó, óvatos gondoskodás, amelylyel az anya a gyermekét gondozza. Az emberi szeretetnek tehetetlen gyümölcsét, amely tele van fejlődésre képes duzzadó erővel, de százféleképp kell beczégetni, hogy hatalmas törzsszé sarjadjon. Épp ilyen gondos ápolást igényel az egyszerű nép, amely jámbor, erkölcsös, munkás, de tapasztalatlan.

Mikor ifju a hajtás, akkor kell beleoltani a tisztaság kitörölhetetlen szeretetét; akkor kell kitanítani, hogy a jeges ital méreg; izzadt, felhevült állapotban hideget inni halálos veszedelem; éretlen gyümölcs, mértéktelen falánkság sorvasztó nyavalyát okoznak; meg kell magyarázni nekik, hogy miért kell óvakodnunk egyes betegségekkel és miképpen.

Ezeknek a tanítása nem művészet,

## Az Ujvidéki Hirlap tárczája.

### Az asszony!

Attól a naptól, mikor a szép özvegy: Somlaky Árpádné betette lábát a kis szepességi fürdőbe, több mint fél tuczat épenseur és özvegy sorban élő ifju és kevésbé ifju uriember plántalkozott be az eddig meglehetősen unatkozó fürdői társaságba. Ámbár az ujonnan érkezett urak nem sok lendületet adtak amaz örök terv megvalósításának, a mely épüget ott szövi szálait a báltermekben, mint a jourokon át, minden társas összejövetelen, egész a nyári fürdőzéseikig. Egyikből se nézett ki a presuntív völegény, mert hisz egyik se árult el más gondolatot, mint azt, hogy hódoló rabszolgái a szintoly szép, mint gazdag özvegynek.

— Még maga is itt van? szolt megérkezése után való reggel a bájos özvegy, mikor Bélafalvy Bélával, a tess főhadnagygyal találkozott a forrásnál.

— Minden ember csak ott lehet a hova végzete hajtja; az én végzetem pedig úz, sodor a maga nyomába, mint az alázatos árnyékot.

— Eltalálta maguk együtt és külön-külön nem egyebek, mint tartalmatlan árnyékok.

— És semmi, de semmi különbség sincs közöttünk? kérdezte epedő tekintettel a fiatal

államtitkár, a ki a mellett, hogy a társaság Adonisának van elismerve, egyik legjelesebb lantos költője az új generációnak.

— Épen semmit; felelt a kérdezett ajkbiggyesztve.

És tényleg nem is tett köztük különbséget; holott meglehetősen elütő egyéniségek voltak és a mi fő, egyikök se mondható hétköznapi embernek. Csak egyben hasonlítottak hajszályaik egymáshoz, abban, hogy mindannyian csak egy cél lebegett szemük előtt: elnyerni a főváros szépségei közt a legszebbet: Somlaky Árpád fiatal özvegyét.

Egy alkalommal, mikor a fényes erdő végéhez ért udvarlóival a szépséges asszony, meglehetősen feltűnő férfi jött rájuk szemközt. Föltűnő annyiban, hogy hozzáfogható rutindivuum nem igen akad. Magas, előre hajtott alak. Széles vállalai csaknem elnyelték a fejét, a mely rövid nyakon pihent. Bozontos haj, apró fekete szemek a keskeny homlok alatt, ormótlan nagy orr s a tüskés bajusz és szakál szörnyen kellemetlen, örökös gunyra álló ajkat takart.

Köszöntötte az urak egyikét.

— Ki volt ez a förtelmes bácsi? tán a Barnum szörnyeiből maradt itt? kérdezte vetve a szép asszony.

— Rombos Józsi. Elég szép eszű fiu, de olyan durva, mint a daróc. Polgári foglalkozásra nézve mérnök.

A véletlen úgy hozta, hogy bemutatták az oesmány férfit a szép asszonynak.

Egy alkalommal ketten előre mentek, hátra hagyva a többieket.

— A mint látom, maga is fölcsapott udvarlóim táborába; évelődött vele a szép asszony.

— Eszem ágában sincs, hogy magának udvaroljak.

— Na hallja, ez nem valami gyöngéd felelet.

— Hát hol áll az megírva, hogy én magának gyöngéden felelgessek.

— A maga szótárában úgy látszik sehol.

— Igaza van. Utálok az ostoba széptevéseket. És semmi sem undokabb előttem, mint a hazugság.

— És ha maga azt mondaná, hogy szívesen van társaságomban, ez csak hazugság lenne.

— Még pedig első rendű. Egyáltalában semmi kellemeset se találok abban, ha nálam együgyűbb lényvel kell eszmecserébe beeszköznöm.

— És maga az asszonyokat együgyűbbeknek tartja, mint a férfiakat?

— De még mennyivel! Nem a természet tette ilyenekké, de maguk alakították ilyené magukat. Minőt beszélhet egy férfi az asszonnyal, ha azok szeméit, a haját, a természetét, a fogát, a lábát nem dicséri. Oh, én semmit

nem tudomány, de igenis olyan magvetés, amelyből áldást arathat az egész ország. A belügyminiszter rendelete, amely a váltóláz — helyesebben hideglelés, — betegségének kutatását hagyta meg a közigazgatási hatóságoknak, első dobbanása annak a szeretetnek, amelylyel a magyar népet a maga természetes tapasztalatlanságában támogatnunk kell. A szeretetnek ez az első dobbanása hozza keringésbe a magyar hatóságok szunnyadó érzését s egyakarattal lássanak hozzá a beteg magyar nép egészségének megjavításához.

## Ujdonságok.

### Kalauz.

- augusztus 11. Országos vásár Ujvidéken;  
augusztus 18. Nagy nemzetközi kerékpárverseny az „Ujvidéki Kerékpár Egyesület“ versenypályáján;  
augusztus 18. Az „Ujvidéki gyermekbarátok egyesületének“ hazafias ünnepele.

**(Királylövészet.)** Az évenként megtartatni szokott királylövészetet holnap, vasárnap tartják meg. A különben is érdekes lövészet érdekességét fokozza az a körülmény, hogy a házi ezred tisztjei is résztvesznek majd a királylövészetben, a mint azt lovag Bykovszky Witold ezredes a nála csütörtökön délelőtt 11 órakor tisztelgett és Szalay Lajos, Hanzlich György, Schuster Rezső és Zanbauer Ágoston képezte küldöttségnek készörömet kilátásba helyezte.

**(Szerb népgyűlés Nagybecskerekén.)** Bizonyára ismeretes olvasóink előtt, hogy f. hó 19-ikén délelőtt tizenegy órakor szerb népgyűlés lesz Nagybecskerekén, melynek egyedüli célja a szerb egyházi kongresszus megelőbbi összehívásának sürgetése. Bár a liberális párt teljesen távol tartja magát, a népgyűlés — értesülésiünk szerint — óriási látogatottságnak fog örvendezni, és Ujvidékről is számosan vesznek részt a népgyűlésben. A felhívást, melyben a magyarországi szerbeket minél tömegesebb megjelenésre kéri, Ujvidékről a következők írták alá: Szándics Sándor nyug. főgym. tanár, Popadies Péter a „Szrpszka Zadruga“ igazgatója, Sztojkovics Száva ház tulajdonos, Popovics Bozsidar gör. kel. lelkész, Tomics Jása a „Zasztava“ főszerkesztője, Bradarovics Szilárd a „Zasztava“ felelős szerkesztője és dr. Márkus Döme ügyvédjelölt.

se sajnállok jobban, mint azt az elvesztett negyed vagy fél órát, amit asszony társaságban fecséreltem el.

— Hát akkor mért szegődött hozzám, maga faragatlan tuskó?

— Ez megint olyan ráfogás, a mi asszonytól telhetik ki. Nem maga magyarasztatta velem az új iadukt építési módját? Persze miért tette, mert azt remélte, hogy fölvilágosítás helyett, arra használok fel a tete-á-tete-t, hogy életre-halálra szépeket mondok magának.

Somlakyné arczái égtek, szemei szikrákat szórtak, a mikor ismét ott volt a régi környezetben, a hol újra megzendült a szokott nóta: a hol istenítették és fölébe helyezték minden más asszonynak.

„Miről beszélhet egy férfi az asszonynyal, hacsak a szemeit, a haját, a természetét, a fogát, a lábát nem dicséri.“

Kicsattant a méltóságos fölgerjedés:

— Azt megmondom maguknak, hogy ide ne hozzák többé azt a förtelmes vadállatot, azt a két lábú vakondokot.

— Az inzellért? nevetett Menyhért Ábris. Na, ugy-e, hogy mégis van nálunk kellemetlenebb ember is?

Álló hétig nem tett egyebet az asszony, mint a hó s a mikor szerét ejthette szidta szapult a „vadállatot“.

A következő héten már annyira fokozódott a dühe: kereste az alkalmat, hogy megvetés-

**(Makai Eml halála.)** Nagy, sőt pótolhatatlan nagy veszteség érte a magyar irodalmat Makai Emil korai halálával. Általános részvétet keltett mindenütt a gyász; az ujvidéki izraelita hitközség iskolaszéke is kondoleált, mert Makai Emil halála — ugymond — nemcsak a magyar irodalmat, de a zsidó iskolákat is érte: hisz a korán elhunyt mesterialen kitünő fordításaiból ismerte meg a tanuló ifjuság a zsidó klasszikus írókat.

**(A miről megfeledeztek.)** Stratimirovics László gazdasági tanácsnokká választatván meg, üresedésbe jutott az árvaszéki ülnöki állás. Erre az állásra a pályázatot elrendelni — erről megfeledeztek az augusztusi közgyűlésen. Most már nem marad egyéb hátra, mint októberben a pályázatot kiírni, s így csak decemberben lesz a választás.

**(A Boszniába kirándult bloziklázók.)** Zorkóczy Lajos kereskedelmi iskolai tanár és Szabó Jenő műegyetemi hallgató kedden tértek vissza a legjobb kondícióban Ujvidékre. Dussing János szerdán este érkezett haza.

**(Ötvenöt kilométeres menet.)** A 70. gyalogezred, a mint már mult számunkban megírtuk, szerdán délután 3 órakor hagyta el Péterváradot. Éjfél tájt 1 órai szünetet tartottak, s csütörtökön d. e. 11 órakor Erdővégre értek, vagyis az 55 kmnyi utat 19 óra alatt tették meg — gyakorlatokkal fűszerezve. Még sem oly gyönyölet a katonai élet!

**(A gyilkos katonai fegyenczek.)** A „Pester Lloyd“ szerdai száma azt ujságolja, hogy a rejtélyes gyilkosságot elkövetett fegyenczek egyikét — az esetet lapunk mult szombati számában ismertettük — Zimonyban elfogták. Hogy mennyiben felel meg a „P. Ll.“ e híradása a valóságnak, nem tudjuk; de konstatáljuk, hogy helyben mit sem tudnak az elfogtatásról.

**(Halálos szerencsétlenség a fahidon)** Emberéletbe került szerencsétlenségről beszélnek a városban. Hétfőn történt, hogy egy 70. gyalogezredbeli szakaszvezető Ujvidékről Péterváradra sietett. A mikor már a hidon volt, nyitni kezdték a fahidat; és ép akkor, mikor a Pétervárad felé eső részre kellett volna lépnie, usztatták el azt a szárnyat, melyen ő állt. Nem kívánván sokáig várni, at akarta ugrani a mintegy két lépésnyi ürt, de a vállalkozása oly szerencsétlenül sült el, hogy a Dunába esett anélkül, hogy ismét felszínre került volna. A holttestet eddig nem fogták ki.

**(Botörés.)** Milakov Vász a orosz-utezai szatócs üzletében az elmúlt éjjelek egyikén betörő járt az üzlet kázipénztárából pénzvagyának csillapítására — 100—120 ko-

sét éreztessze vele. A harmadik héten már szemtől szembe mondta neki:

— A milyen förtelmes, olyan undok ember maga. És a förtelmes ember csak ennyit felelt teljes nyugalommal:

— S ha a legkisebb fáradságot venném, mégis az én feleségem lenne maga.

Na erre akkora dühbe borult, hogy egyetlen tekintetével izekre szakgatta a Barnun szörnyetegét.

Elhatározta, hogy mivel más módon nem szabadulhat az „undok vadállattól“ odahagyja a fürdő helyet . . .

És özvegy Somlaky Árpádné tényleg elutazott rövid hét elteltével, de nem egyedül, hanem vőlegénye — Zsombor Józsi mérnök társaságában.

Most fogadom: mindenki azt mondja, hogy ez vagy tollhiba, vagy szedő esmált baklövést, mikor Zsombor Józsi, a „szörnyeteg“ nevért rötta ide.

Pedig szavamra mondom, ez nem tévedés. A világszép özvegy Zsombor Imre felesége lett.

De hisz ez egy megoldhatlan rejtély: kiállt fel.

Hát igen, rejtély, a melynek másik neve: asszony.

Kövér Ilma.

ronát — éheségének csillapítására pedig néhány rud szalámit emelt el. A tettest nem sikerült elfogni.

**(Vásár.)** Ma kezdődik Ujvidéken a nyári országos vásár és hétfőig tart el. A jelek után ítélve, igen jól sikerül majd a vásár, a mint am már végre-valahára egyszer kívánatos is volna.

**(A siketnéma.)** Humann Jánosné és Berg Fülöpné kedden délután 1 óra tájt, a mint az örménytöltés mentén jártak, észrevették, hogy egy férfi egy mintegy 8 éves fiut kifoszt, a mennyiben a gyermeknek zsebéből a pár krajczárnyi pénzösszegét erőszakkal elveszi. Az asszonyok e miatt felelőségre vonták a férfit, a ki erre avval felelt, hogy Humann Jánosné fülbevalója után kapott; az asszony visszavéven a szokatlan ostromot, Bergnére került a sor. Az asszonyok segítségért kiáltottak, és csakhamar meg is jelent egy pár munkás. De mielőtt még a helyszínén megjelentek volna, kereket oldott a jeles firma és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség az esetről értesülven, nyomozni kezdett a rejtélyes férfi után, és sikerült is még aznap délután a tettest Szretykov Dinnyés Jánosnak személyében elesipni. Szretykov, a ki a leghirhedtebb gazemberek egyike, siketnéma, a minek révén már többször sikerült jól megérdemelt büntetés elől kibujnia. Most azonban aligha lesz oly szerencsés mint eddigelé; már is vizsgálati fogságban van.

**(Hasztalan siker.)** Priics Milos ellen lopás miatt megtette a feljelentést egy társa. A rendőrség a szélrózsa minden irányába sürgönyözött, s Pancsován el is csipték Priicsét, a mint épen a hajóból kiszállt. Elhozták Ujvidékre; s a mint ép arra került volna a sor, hogy ellene eljárjanak, visszavonták a panaszt. No ezért nem volt érdemes az ország minden rendőrségét fellármázni!

**(Ingatlanok forgalma.)** Az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál az elmúlt hét folyamán következő helybeli ingatlanok kerültek átíratás alá: — Schlemender Péter és neje szül. Csernovics Agnesnak tulajdonát képező az ujvidéki 322. sz. tjkvben foglalt ingatlan Zebics Antal és neje szül. Kaurics Teréz javára — Vrbaczky Pál és neje Maczkó Terés tulajdonát képező az ujvidéki 1237. sz. tjkvben foglalt ingatlan Mudroch Pál javára vétel jogczimen 2500 kor.

**(Zenta új polgármestere.)** Zenta r. t. városban folyó hó 5-én töltötték be a polgármesteri állást. Három pályázó közül Dudás Lajos főjegyző választott meg nagy többséggel, Szárics Bertalan főügyész és Boromisza János ügyvéd, volt polgármesterrel szemben. Dudás Lajos, az új polgármester, régóta működik a közigazgatási pályán s előbb mint osztályjegyző, rendőrkapitány és főjegyző szolgált szülővárosát, hol a Dudás család köztisztviselőben áll és nagy népszerűségnek örvend. Az új polgármester atyja néhai Dudás Endre volt honvéd főtiszt és rendőrkapitány, testvérei közül, dr. Dudás Gyula bács-bodroghmezei kir. s. tanfelügyelő, az ismert történetész. Dudás megválasztása Zentán általános örömet és közmegelegedést keltett.

**(A névmagyarosítás megkönnyítése.)** Széll Kálmán miniszterelnök elrendelte, hogy ezentul csakis a születési bizonyítványt kell a névmagyarosítási folyamodványhoz csatolni, a folyamodvány pedig bélyegmentes.

**(Megakadályozott vérengzés.)** Ó-Moroviczán a mult héten történt: Krémer Gusztáv kalaposmester egy csapat disznót hajtott be községbe, mert földjén a tilosba talála. A disznók tulajdonosai Nagy József és fiai és Fodor János, kik a pusztán lagnak. Ennek ne-szét vették és csakhamar Krémer után jöttek. Krémer kocsival volt földjén, egy kevés füvet akart magával hozni, de látva földjén a disznokat, jogosan hajtotta a község háza felé. A faluban érték őt utól a disznók gazdái és Krémer kocsijáról a saját kaszáját és vasvilláját levették és azzal támadni akarták Krémert, ki akkorára már a főtéren volt a Kossuthszobor előtt, segítségért kiabált. Este fél 9 óra volt, kisbírók, hadnagy, rendőr és csendőrök is megjelentek és megakadályozták az esetleges vérengzést. Különösen említést ér-

demel Kuczer Mihály községi hadnagy, ki mint legelső jelent meg a küzdő téren, kaszát és vasvillát az ellenfelektől elvette.

**(Ebb' a kánikulában.)** Ó-Becséről írják: Az ó-becsei képviselőtestület arról nevezetes, hogy felette önálló határozatokat hoz. A miniszter és a felsőbb hatóság a községi tanácsnak vajmi kis tekintély, mert annak utasításait, határozatait könnyű szerrel tudja kijátszani. A legutóbb tartott közgyűlésen is hoztak néhány ilyen érdekes határozatot. Így a miniszter már harmadizban rendeli el a gazdasági ismétlő iskola felállítását, de ezt újra megtagadta a tanács, mert ugymond egyik képviselő, hogy a törvény a miniszternek is parancsol, már pedig a törvény nem kívánja, hogy százperczentes pótdó mellett még egy új iskolát is szervezzünk. Kimondották ezután nagy bölcsen, hogy hát következtessenek legyenek a tanúgy szeretetében, hogy elpörlik a néptanítóktól a járás osztásból az urbéri bíróság által nekik kiosztott törvényes jutalékot, mert hát a tanítónak elég a 400 frt. fizetés is, hiszen van annak száz lánca földje és így nem fizet pótdó. — Érdekes okoskodással érveltek: amellet is, hogy nem kell a vasuti indóházhoz vendéglő, mert akkor a községi nagyvendéglőbe senki se jár. (Persze, mert ott nagyon jó a bor!) Nohát, hogy községi vendéglő forgalma ne szenvedjen, hát kimondották, hogy nem kell vasuti vendéglő. — No de hát ilyen nagy megleben nem csoda, ha a határozatokon is megérik a kánikulai hangulat.

**(Gabona lopás.)** Fernbach Antal felső-roglaticzai szállásról elloptak hétfőn éjjel 28 kereszt zabot, Pütyü Ferencz és Fabiánt kik ellen a gyanu irányult, a csendőrség letartóztatta s szembesítés végett Szabadkára kísérte. A gyanúsítottak tagadásban vannak.

**(A osantavéri templom kibővítéséhez.)** Régi óhaja ment teljesebbé a csantavéri hívőknek az idej nyáron, mert a templomjukat, mely a község növekedésével a hívők befogadására már szűknek bizonyult, Páncsich Jakab plébános megnagyobította. Egy nagy oratoriumot építtetett a templom jobb oldalára, mely egészen hasonló a bal oldalon levő sekrestye oratoriumhoz s szívetriájával szép külsőt ad az egész templomnak. Körülbelül 5000 koronába került, melyhez Szabadka szab. kir. város 1000 koronával járult.

**(Visszaélés.)** Az „Uránia tudományos színház” czége alatt a vidéken egyes társulatok mutatványos előadást tartanak, miért is az ily visszaélést megakadályozandó, a miniszterium az összes előjáróságokat felhívta.

**(Gyümölcsértékesítő tanfolyam.)** Darányi Ignác földmívelési miniszter gyümölcsértékesítési tanfolyamot rendeztet a budapesti m. kir. kertészeti tanintézetnél. A tanfolyam hat napos lesz és augusztus hónap 26-ától 31-éig tart. Czélja, hogy a gazdákkal és gyümölcstermelőkkel a gyümölcsértékesítési és földolgozási módokat gyakorlatilag megismertesse és ezeket az ismereteket általánosítsa. A tanfolyamon férfiak is, nők is részt vehetnek. A jelentkezés egyszerű levélben történik, amelyet augusztus 10-éig a kertészeti tanintézet igazgatójához a ménesi ut 45. száma alá kell beküldeni. A tanfolyam teljesen ingyenes.

**(Zenta város és a német nyelv.)** A napokban tartotta Zenta város rendes közgyűlését. A közgyűlésnek egyebek között érdekes tárgya volt a belgrádi osztrák-magyar konzulnak a városhoz intézett német levele. Nemrégiben a belgrádi osztrák-magyar egyesület segélyt kért a várostól. Úgy a kérvény, mint a belgrádi osztrák-magyar konzul levele szép magyar nyelven volt szerkeztve. A város elküldte a segélypénzt s erre az egyesület magyar nyelven köszönő-levelet írt. Ezt azonban a konzulátus német kíséreléssel küldte el a tanácshoz. A közgyűlésen a konzul német levele nagy vihart keltett. Erdújhelyi Menyhért czudarságnak nevezi ezt az eljárást, hogy az osztrák-magyar konzul egy magyar város tanácsához német nyelven ír. Azt javasolja, hogy a közgyűlés utasítsa vissza a konzul levelét azzal a megjegyzéssel: „nem tudunk németül”. A javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

## Irodalom.

**A tértők legendája.** A kereszténységnek az üldöztetések első szomorú, de nagyszerű korára emlékeztető évei tértek vissza mintegy a reformáció után, midőn az egyház a maga kebelében hajtotta végre új reformját. Felátamdt újra a hit végtelen ereje. A hódítók, a kik az új világrészbe vitték fegyvereiket, magukkal vitték a tértőket is. S a nép egyszerre veszté el ősei honát és hitét ősei istenében. Az a csodálatos nép, a melynek Istenfogalma oly közel járt a miénkhez, a mint azt a Hiavata gyönyörű legendája bizonyítja, nem könnyen, csak nagy véráldozatok árán fogadta el a neki új hitet. Longfellownak a gyönyörű regéje különben egészen a mi naiv époszukra emlékeztet. Mindkető ajkáról-ajkra szállt és nem öltött írott alakot, egyiket sem jegyezték fel a régi irástudók, mindkettőnek csak a váza juttott a civilizáció korszakára s mindeniket egy-egy nagy költő mentette meg az elpusztulástól, elfeledtetéstől: az egyiket Arany, a másikat Longfellow. Ez a csodálatos, különös, de szomorú népfaj pedig bevonult az ország belsejébe s ott élt szomoruan, száműzve s ott várta és várja a pusztulás keserű óráit. Minden faóriás, a mit az európaiak csakánya kívág, közelebb hozza az ő utolsó pusztulásukat. Ugy fognak elpusztulni, mint elpusztultak az őskori állatok, melyek a barlanglakó emberek kortársai voltak. Ki tudja, mikor, ki tudja, melyikben pusztul ki a fajtájuk: a mint pusztult az az ősvadon, egymásután dőltek ki a szálfa és pagonyok, ők is fogytak s mikor az utolsó pagony elpusztult, abban már nem volt élve ily nemes vad.

Erről a népről, hódításokról szól a Nagy Képes Világtörténet 129. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marezali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Kiadó laptulajdonos:  
Dr. Nemes Sándor.

## Nyilt-tér.\*

A minden téren mutatkozó gazdasági pangásra való tekintettel a

mohai  
**ÁGNES**  
forrás

kútkezelősége elhatározta, hogy ásványvizét, mely a fertőző betegségek esetén egész Mocha vidékét megvédelmezte a járványok ellen s mely a gyomor, bél-, vese-, tüdő- és légcsőbajos embereknek nélkülözhetetlen itala s mely angolkóros gyermekeknek kitérítő gyógyszere, háztartások számára másféliteresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél sőt a szódavíznél is olcsóbban adja, hogy az Ágnes-forrás vizét még a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse. Árlapot s prospectust, kívánatra bérmentve a mohai Ágnes-forrás kezelősége Mohán, vagy

**ÉDESKUTY L. Budapesten,**

cs. és kir. udvari szállító  
szívesen küld.

Ásványvíz-nagykereskedő.

Kapható mindenütt.

\* Az ezen rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Egy az általános jólétre nézve még mindig nem eléggé ismert szer gyógyhatásáról akövetkező köszneő levél tesz bizonyosságot:

## Bizonyítvány.

Alólirott ezennel köszönetemet nyilvánítom az 1900. évi január hó 22-én Wilhelm Ferencz úrtól rendelt és pósta útján kézhezvett „Wilhelm“-féle antiarthritikus antirheumatikus vértisztító teaért, mely a teljes hatását nálam megtette, még pedig már mielőtt a felét felhasználtam volna. Körülbelül 8 nap alatt a bal csipőben és lábban több mint 3 hó óta borzalmas fájdalmakat és sok álmatlan éjeket okozott, s minden orvosi gyógyszernek daczoló rheumám enyhült, annyira, hogy képes lettem az ágyat elhagyni s házi teendőimet ismét ellátni.

Ezért minden ilyenmü betegségben szenvedő embernek a legmelegebben ajánlom ezen olesó és hatásos Wilhelm Ferencz — gyógyszerész, Neunkirchen, Bécs mellett — vértisztító teát. Kiváló tisztelettel

Aesch-Neftenbach, Kanton Zürich, Svájc,  
1900. évi február hó 10-én

**Huber Borbála**

„a Rösslihez“.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főelárusító Ujvidéken **HESZB.**  
gyógyszertára.

## A női szépség

elérésére, tökéletesítésére  
és fenntartására legkitérőbb  
és legbiztosabb a

## FÖLDES-féle

## MARGIT-KRÉM

mely megtisztja, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírintes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arzenkőes pár nap alatt eltávolít szep-lőt, májfoltot, pattanást, bőrrátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kiszimítja a ráncokat, redőket, him-lőhelyeket és az arozot fehérré, simává és üdévő varázsolja.

Legkitérőbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

ÁRA: kis tégely 50 kr., nagy tégely 1 frt., Margit hölgypor 60 kr., Margit szappan 35 kr., Margit fogpép (Zahn pasta) 50 kr., Margit arcvíz 50 kr.

Utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

## FÖLDES KELEMEN,

gyógyszerész, ARAD.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeriában és illatszert kereskedésben.

Főraktár Ujvidéken:

Georglevits Pál,

Plavits Gábor gyógy-szertáraiban.

**MIÉRT**  
van annyi utánzat?

**MERT**

a valódi Eisenstädter-féle

## Linoleum padlózománc

a törv. bej. „Vaslovag“ védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabutoroknak bemázolására.

Bejegyzett



Az Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománc egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománcot“, a törv. bejegyzett „Vaslovag“ védjeggyel.

**Eisenstädter Testvérek**  
lakk- és festékgyára.

Főraktár Ujvidéken:

**Sztojanovits és Radovanovits cégénél.**

URI NŐ intelligens családnál lehetőleg utczai

**szobát keres**

esetleg pensioval augusztus végére; zongora használatnál előnyben részesül. Czim árszabással küldendő: Dr. BALOGH-hoz Beocsinba

## Elzálogosított

ékszereket és értékpapirokat saját pénzzel és díjmentesen kiváltok. A kiváltott tárgyakat a legmagasabb árért megveszem és a különbözetet készpénzben kifizetem. **Nincs veszteség zálogjegyekon.**

**Schiller Izsó, Budapest**  
IV., Királyi Pál-utca 12. szám.

MED. UNIV.

**Dr. DEÁK**

EGYETEMES

ORVOSTUDOR

FOGORVOS

Lakik:

Főutca 3. sz.

(Dimovics-féle házban.)

## Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy

**SZABADKÁN, KOSSUTH-UTCZA 21. szám alatt**

gyógyfűszer

**drogua üzletet**

nyitottam,

ahol vegyszer, pipere, illatszert és háztartási, ugyszintén mezőgazdasági és állatgyógyászati czikkeken kívül az e téren felmerült összes újdonságok is kaphatók.

Midőn bátorodom becses figyelmét üzletem megnyitására tisztelettel felhívni, nagyrabecsült pártfogását kérés-kiváló tisztelettel

**Zalán Béla.**

# Üzlet megnyitás.

Hogy Ujvidék városa és környéke mélyen tisztelt közönségének valami rendkívülit nyujthassunk,

**Ujvidéken, Főutca 3. sz. házban (a Duna-utca sarkán)**

**ez év augusztus hó 15-én**

**férfi-, női- és gyermekruha, valamint szőrmeáru-confektiós üzletet**

nyitunk, olyan nagyszabású, minőt csak a fővárosban találhatni.

Az áruk eleganciája, kifogástalan szabása és az Ujvidéken soha nem volt bő választék, a fenti nemű áruknak minden gondolható újdonsága bennünket abba a helyzetbe juttat, hogy a n. é. közönségnek a legmesszebbmenő előnyöket nyujthatjuk.

Pontos, szolid kiszolgálást és legjutányosabb árakat biztosítunk.

Melyek után új vállalatunk támogatását is kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

# Wiegenfeld és Schreiber

UJVIDÉK

Főutca 13. szám alatt,

az új üzlet Főutca 3. szám alatt.